

LITERATURA. Antton Olariaga marrazkigilearen irudiek apaintzen dituzte liburuko poesia, esamolde eta kantak

Tradizioa eta geroa lotu ditu Lertxundik bere azkeneko lanean

Idazlearen 'Aizak eta aizan elkarrekin dantzan' liburua kaleratu du Elkar argitaletxeak

Julen Etxeberria | DONOSTIA

Tradizioa eta etorkizuna lotzeko apustua egin du Anjel Lertxundik *Aizak eta aizan elkarrekin dantzan* bere azkeneko liburuan. Horretarako, erritmoz betetako poesia, pasadizo, esaera zahar, esamolde eta kanta bildu ditu Lertxundik. *Aizak eta aizan elkarrekin dantzan* liburua Elkar argitaletxeak kaleratuko du, Dona-dona sailaren barruan.

Juan Kruz Igerabide eta Jesus Mari Olaizola *Txiliku* Lertxundiren ondoan izan ziren atzo, liburuen aurkezpenean. Igerabidek Lertxundiren azkeneko lanaren inguruan hitz egin zuen, eta Olaizolak liburuko hainbat pasarte tartekatu zituen. Igerabidek azpimarratu zuenez, «literaturaren sorburuetako baten aurrean gaude, hitzaren jolasaren aurrean. Hitzaren jolas hori tradizioetik erabili izan da, sormenaren pizgarri eta hizkuntza adierazmolde zurrun eta estuetatik askatzeko baliabide bezala. Halaber, denbora biribilaren eredu ere bada, iragana eta geroa biltzen dituen tradizioa osatuz, tradizioa eta eboluzioa uztartuz. Denboraren ikuspegia oso ondo erakusten du».

Igerabideren aburuz, «bi joera daude tradizioaren aurrean:

ANJEL LERTXUNDI

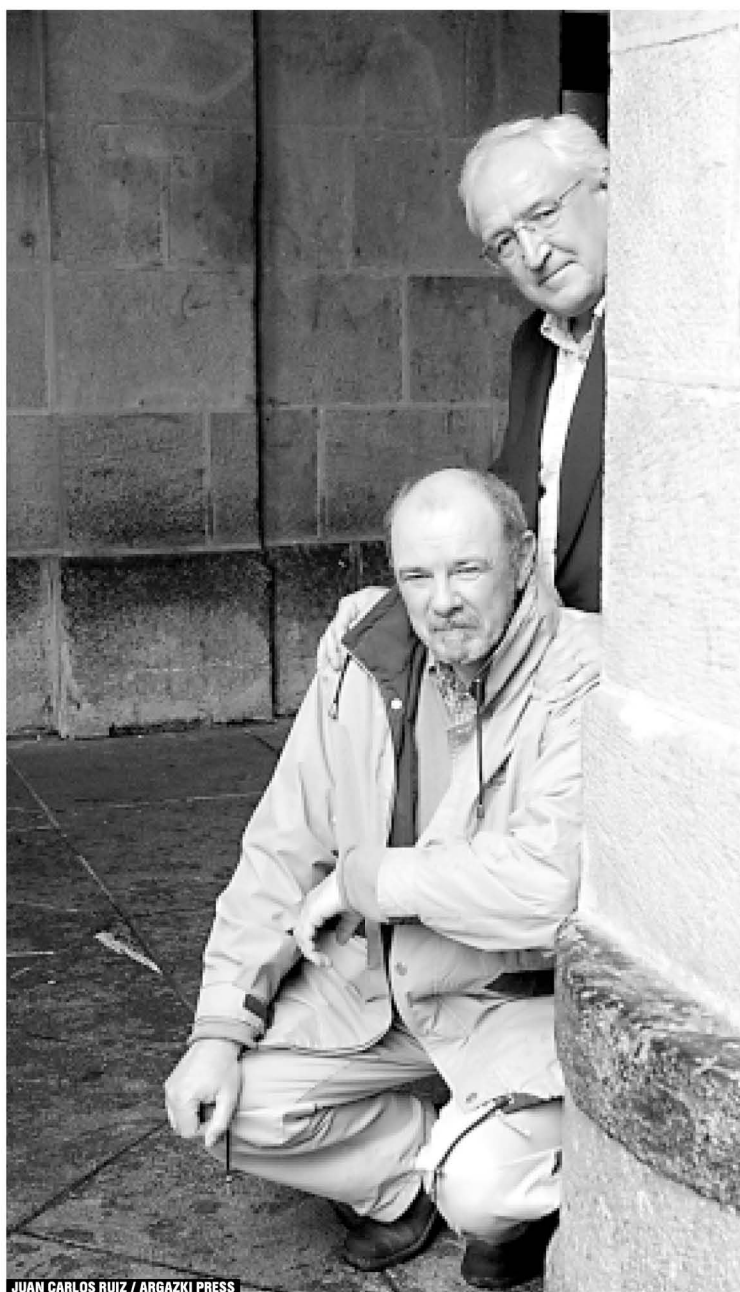
Idazlea

«Eskolako multzoen matematiketako jokoetan oinarritzen dira testuak, hori guztia oso literarioa baita niretzat»

batetik, tradizioa biltzea eta jasotzea. Bestetik, berpiztea; lehengo piezak alde batean baztertu gabe, gaur egungo bizikidetasunetik eta sentsibilitatetik pieza horiek azaltzea».

Aspaldiko nahia beteta

Jarraian, Lertxundik hartu zuen hitza, eta aitortu zuen orain lau urte *Txiliku*-k Dona-dona saileko lehen lana aurkeztu zuenean konturatu zela sail horretan idatzi nahi zuela. «Berehala ikusi nuen liburua, eta horren forma. Betidanik obsesionatu naute haur eta heldu literaturako generoek. Bi horietan genero komunak daudela uste dut. Haur poesian, aldiz, logika berarekin funtzionatzen duten multzoak daude nolabait. Multzo horietako bat dramatizazioarena da, eta hori elkarriketen bidez azaldu dut liburuan, joan-etorri bate-

JUAN CARLOS RUIZ / ARGAZKI PRESS

Antton Olariaga (belauniko) eta Anjel Lertxundi, atzo, aurkezpenean.

kin, aizak eta aizan elkarrekin dantzan egiten duten horrekin».

Dramatizazioekin jarraituz, Lertxundik azpimarratu zuen «literarioki berezitasun eta bertute» handia dutela. Liburuaren egilearen aburuz, «literarioki bertuteak baldin baditu balio pedagogikoak ere baditu. Hiru dira bertuteak: dramatizazioarena, elkarriketarena eta edozein jolasean erreprenta daitekeena».

Lertxundik, halaber, liburuen erritmoa nabarmendu zuen. «erritmo handia dute testu guztiek, eta horregatik oso errazak dira ikasteko». Egiturari dagokionez, aldiz, «geometrikoak» direla esan zuen. «Bueltako egitura dute. Eskolako multzoen matematikako jokoetan oinarritzen dira testuak, niretzat hori oso literarioa baita. Harriturik nago eskolak material horri guztiari aterik ez diolako zabaltzen».

Boveda, Agirre, Erremundeguy eta Ibarluzeak eskuratu dituzte iazko Azkue Sariak

Eneko Bovedaren *I'm zorri* lanak eskuratu du lehen saria eleberrian, eta Leire Agirreren *Zeruko zubia* lanak poesian. B mailan, aldiz, — 15 eta 18 urte bitarteko gazteentzat — Ihintza Erremundeguyren *Aran-tzen usaina* lanak eskuratu du lehen saria eleberrian, eta Miren Ibarluzearen *Hotsik gabeko negarra* lanak poesian. Iazko partaidetza handia izan zen, azken urteetako handiena. Horrela, 238 lan aurkeztu ziren guztira: 29 Arabatik, 55 Bizkai-

tik, 90 Gipuzkoatik, 25 Iparraldetik eta 39 Nafarroatik.

Urtero lege, literaturaren munduko adituek osatu zuten epaimahaia: A mailan, Igone Etxeberria, Manu Lopez Gaseñi eta Amagoia Lopez de Laruzea Zarate; eta B mailan, Joseba Butron, Jabier Kaltzakorta eta Kirmen Uribe.

Aurtengo sarien oinarriak

Aurkezpenean, halaber, aurtengo sarien oinarrien berri eman zen. Hala, euskaraz idat-

zitako edozein narrazio edo poesia aurkeztu daiteke, egileen bizilekua edo herritartasuna edozein izanik, baina beti onartzen diren adin mailen barruan kokatuz.

Sarietara aurkezten diren lanak jatorrizkoak, eta argitaratu gabeak izan behar dute. Ez dira onartzen beste lanen baten itzulpen edo moldaketak. Lanek folio edo A-4 neurriko orrietan, eta makinaz idatzitako hiru kopia bidali beharko dira. Maila bakoitzeko gutxieneko luzera bete beharko dute. Aurkezteko epea abenduaren 16an amaituko da, eta lanak Euskaltzaindiaren Bilboko Plaza Berriko egoitzara bidali beharko dira.

Literaturazale euskaldunen biltoki izanen da Zaldiko Maldiko Kultur Elkarteak

Erredakzioa | IRUÑEA

Ikasturte berriaren hasierarekin proposamen berri bat luzatu die Iruñeko Zaldiko Maldiko Kultur Elkarteak hiriko literaturazale euskaldunei: *Liburuak irakurritz dibertitzen gara* izenburuko ekimena, alegia. Irakurleak toki berean elkartzea du ekimen horrek helburu, haien artean eztabaida pizteko asmoz.

Lehen hitzordua datorren asteazkenerako egin dute Zaldiko Maldiko elkarteak kideek, arratsaldeko 19:30ean, elkartearen egoitzan bertan (Ansoleaga 9-11). Asmoa da egun horretan ekimenean parte hartu nahi duten guztiek liburu bat hauta dezatela, irakurri ondoren iritziak elkar trukatzeko asmoz.

Zaldiko Maldikok, gainera, hautatutako liburuen egilea gonbidatu du elkartera, irakurleek idazlearekin hitz egiteko aukera izan dezaten. «Proposamena irekia da, Iruñerriko literaturazale guztientzat», azpimarratu dute Zaldiko Maldikokoek. «Hautatutako liburuari buruz hizketan lasai aritzeko aukera eskaini nahi dugu», gaineratu dute.

Irakurketa aberastu

Zaldiko Maldiko elkarteak kideen ustez, bazen Iruñerriko literaturazale euskaldunen artean aspalditik horrelako ekimen bat abian jartzeko gogo. Beste hainbat tokitan ere egiten dira gisa horretako ekitaldiak eta haien adibidea jarraitu dute Zaldiko Maldikokoek.

Helburua argia da: «egilea eta irakurleak elkarrengana hurbildu, eta bakarkakoa izan ohi den irakurtzeko esperientzia aberatsago bilakatzea, ekimenean esku hartzen duten guztien ahotsak bat eginez», azaldu dute Zaldiko Maldiko Kultur Elkarteak kideek.

Asteazkeneko lehen hitzorduan liburua hautatu eta epea zehaztuko dute hurrengo bilera egiteko egilearekin.

Erredakzioa | BILBO

Idazle gazteak literaturaren mundura erakartzeko asmoarekin Euskaltzaindiak eta Bilbao Bizkaia Kutxa Fundazioak antolatzen dituzten Resurrecion Maria Azkue Literatura Sarien berri eman zen atzo Bilbon, Euskaltzaindiaren egoitzan. Aurkezpen bikoitza izan zen atzokoa, aurtengo Resurrecion Maria Azkue Sarien oinarrien eta *Narrazioak eta olerkiak 2001* izeneko liburuen aurkezpenean egin baitzen.

Iazko Azkue sarietako irabazleen testuak biltzen dira *Narrazioak eta olerkiak 2001* liburuan. A mailan —11 eta 14 urte bitarteko gazteentzat—,